

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 21. juuni 2024
(OR. en)

11462/24

Institutsioonidevaheline
dokument:
2024/0599 (NLE)

SOC 493
EMPL 299
ECOFIN 750
EDUC 240

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	19. juuni 2024
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2024) 599 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2024) 599 final.

Lisatud: COM(2024) 599 final

Brüssel, 19.6.2024
COM(2024) 599 final

2024/0599 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Euroopa Liidu toimimise lepingu kohaselt on liikmesriikide majanduspoliitika ja tööhõive edendamine ühise huvi küsimus ning liikmesriigid peaksid kooskõlastama oma tegevust nõukogus. Nõukogu peab vastu võtma tööhõivesuunised (artikkel 148) ning on täpsustatud, et need peavad olema kooskõlas majanduspoliitika üldsuunistega (artikkel 121).

Majanduspoliitika üldsuunised jäävad kehtima pikemaks perioodiks, kuid tööhõivesuunised tuleb koostada igal aastal. Need suunised võeti esimest korda koondpaketina korraga vastu 2010. aastal ja nad on aluseks strateegiale „Euroopa 2020“. Koondsuunised jäid samaks kuni 2014. aastani. 2015. aastal võeti vastu muudetud koondsuunised. 2018. aastal viidi tööhõivesuunised vastavusse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt 2017. aasta novembris välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtetega. Selle protsessi eesmärk oli juhtida reforme riikide tasandil ja olla suunanäitajaks kogu Euroopat hõlmavas ülespoole suunatud majandusliku ja sotsiaalse lähenemise uuendatud protsessis, mille abil aidatakse parandada inimeste töö- ja elutingimusi. 2019. aastal neid suuniseid ei muudetud. 2020. aastal lisati tööhõivesuunistesse elemendid, mis on seotud COVID-19 kriisi tagajärgedega, rohe- ja digipöördega ning ÜRO kestliku arengu eesmärkidega. 2021. aastal jäid suunised samaks, kuid kohandati põhjendusi, et kajastada Porto sotsiaaltippkohtumise tulemusi ja Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava. 2022. aastal suuniseid muudeti, et viia nende tekst vastavusse COVID-19 järgse olukorra uute eesmärkidega, samuti toodi sisse rohkem õiglase rohepöördega seotud elemente, kajastati hiljutisi poliitikaalgatusi ja lisati poliitikaelemente, mis on eriti olulised seoses Venemaa sissetungiga Ukrainasse. 2023. aastal jäeti suunised taas samaks, kuid kohandati põhjendusi, et kajastada ELi uusi peamisi eesmärke ja riikide eesmärke töökohtade, oskuste ja vaesuse vähendamise valdkonnas ning muid hiljutisi algatusi. Sel aastal suuniseid ajakohastatakse, et lisada rohkem hariduse ja koolituse, samuti uute tehnoloogiate, tehisintellekti ja algoritmilise juhtimisega seotud elemente ning kajastada hiljutisi eriti olulisi poliitikaalgatusi platvormitöö, taskukohase eluaseme võimaldamise ning tööjõu ja oskuste nappuse vähendamise valdkonnas.

Majanduspoliitika üldsuunistele lisaks esitatakse tööhõivesuunised nõukogu otsusena liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (koondsuuniste II osa) ning need moodustavad vastava valdkonna riigipõhiste soovitude aluse.

Muudetud tööhõivesuunised on järgmised.

Suunis 5. Tööjõunõudluse suurendamine

Suunis 6. Tööjõupakkumise edendamine ning parem juurdepääs tööhõivele, elukestvatele oskuste ja pädevustele omandamisele

Suunis 7. Tööturgude toimimise parandamine ja sotsiaaldialoogi tulemuslikumaks muutmine

Suunis 8. Kõigi jaoks võrdsete võimaluste edendamine, sotsiaalse kaasatuse toetamine ja vaesuse vastu võitlemine

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 148 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust¹,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²,

olles konsulteerinud Regioonide Komiteega,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust³

ning arvestades järgmist:

- (1) Liikmesriigid ja liit peavad tegutsema kooskõlastatud tööhõivestrateegia väljatöötamise nimel ning eelkõige kvalifitseeritud, koolitatud ja kohanemisvõimelise tööjõu ning tulevikku suunatud ja majanduse arengule reageerivate tööturgude edendamise huvides, et täita Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 3 sätestatud eesmärk saavutada täielik tööhõive ja sotsiaalne progress, tasakaalustatud majanduskasv ning kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja keskkonna kvaliteedi parandamine. Liikmesriigid peavad käsutama tööhõive edendamist ühise huvi küsimusena ja oma sellealase tegevuse nõukogus kooskõlastama, võttes seejuures arvesse tööturu osapoolte kohustustega seotud riigisiseseid tavasid.
- (2) Liit peab võitlema sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu ning edendama sotsiaalset õiglust ja sotsiaalkaitset, seisma naiste ja meeste võrddõiguslikkuse, põlvkondade solidaarsuse ning lapse õiguste kaitse eest, nagu on sätestatud ELi lepingu artiklis 3. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklile 9 peab liit oma poliitika ja meetmete kindlaksmääramisel ja rakendamisel arvesse võtma kõrge tööhõivemäära edendamise, piisava sotsiaalkaitse tagamise, vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastase võitluse ning hariduse ja koolituse ning inimeste tervise kaitse kõrge tasemega seotud nõudeid.
- (3) Kooskõlas ELi toimimise lepinguga on liit välja töötanud majandus- ja tööhõivepoliitika koordineerimise vahendid ning neid rakendanud. Liikmesriikide tööhõivepoliitika suunised, mis on esitatud käesoleva otsuse lisas („suunised“), ning liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuunised, mis on esitatud nõukogu soovitus (EL) 2015/1184,⁴ on osa neist vahenditest ja moodustavad koondsuunised.

¹ [KUUPÄEV] 2024. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

² [KUUPÄEV] 2024. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

³ [KUUPÄEV] 2024. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁴ Nõukogu 14. juuli 2015. aasta soovitus (EL) 2015/1184 liikmesriikide ja Euroopa Liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta (ELT L 192, 18.7.2015, lk 27).

Nende alusel suunatakse poliitika elluviimist liikmesriikides ja liidus, võttes arvesse liikmesriikide omavahelist sõltuvust. Sellest tulenevad liidu ja liikmesriikide kooskõlastatud poliitikameetmed ja reformid peaksid moodustama üldise kestliku majandus-, tööhõive- ja sotsiaalpoliitika sobiva komplekti, mis omakorda peaks tekitama positiivse ülekanduva mõju tööturgudele ja ühiskonnale laiemalt, tugevdama majanduslikku ja sotsiaalset vastupanuvõimet, aitama lahendada keskpika perspektiivi ja pikaajalisi probleeme ning leevendada mõju, mida on tekitanud sellised kriisid nagu COVID-19 pandeemia ja Venemaa Ukraina vastase agressioonisõjaga kaasnenud elukalliduse tõus.

- (4) Selleks et suurendada majanduslikku ja sotsiaalset progressi ning ülespoole suunatud lähenemist, toetada rohe- ja digipöoret, tugevdada liidu tööstusbaasi ning kindlustada liidus kaasavad, konkurentsivõimelised ja vastupidavad tööturud, peaksid liikmesriigid tegelema tööjõu ja oskuste nappusega ning edendama kvaliteetset ja kaasavat haridust ja koolitust, pöörates sealjuures erilist tähelepanu põhioskuste parandamisele, eriti ebasoodsas olukorras olevate õpilaste seas, ning loodusteaduste, tehnoloogia, inseneria ja matemaatika valdkonnale üld- ja kõrghariduses, samuti tööturu tulevikule orienteeritud kutseharidusele ja -koolitusele ning elukestvate täiendus- ja ümberõppele; ka tuleks neil arendada tõhusat aktiivset tööturupoliitikat ning luua paremad töötingimused ja head karjäärivõimalused. See on eriti oluline ELi vähem arenenud piirkondade, äärealade ja äärepoolseimate piirkondade jaoks, kus vajadused on kõige suuremad. Tööjõu nappuse leevendamiseks võib veel edendada töötajate ja õppijate ELi-sisest õiglast liikuvust ning leida rohkem väljastpoolt ELi tulevaid talente. Lisaks tuleks tugevdada haridus- ja koolitussüsteemide ning tööturu vahelisi seoseid ning tunnustada mitteformaalse ja informaalset õppe käigus omandatud oskusi, teadmisi ja pädevusi.
- (5) Suunised on kooskõlas ELi majandusjuhtimise uue raamistikuga, mis jõustus 30. aprillil 2024, kehtivate liidu õigusaktidega ja mitmesuguste liidu algatustega, sealhulgas järgmistega: nõukogu 14. juuni 2021. aasta,⁵ 29. novembri 2021. aasta,⁶ 5. aprilli 2022. aasta,⁷ 16. juuni 2022. aasta,⁸ 28. novembri 2022. aasta,⁹ 8. detsembri 2022. aasta,¹⁰ 30. jaanuari 2023. aasta,¹¹ 12. juuni 2023. aasta¹² ja 27. novembri 2023.

⁵ Nõukogu 14. juuni 2021. aasta soovitus (EL) 2021/1004, millega luuakse Euroopa lastegarantii (ELT L 223, 22.6.2021, lk 14).

⁶ Nõukogu 29. novembri 2021. aasta soovitus, milles käsitletakse põimõpet kvaliteetse ja kaasava põhi- ja keskhariduse tagamiseks (ELT C 504, 14.12.2021, lk 21).

⁷ Nõukogu 5. aprilli 2022. aasta soovitus, mis käsitleb võimaluste loomist tulemuslikuks Euroopa kõrghariduskoostööks (ELT C 160, 13.4.2022, lk 1).

⁸ Nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitus, milles käsitletakse Euroopa lähenemisviisi elukestvat õpet ja tööalast konkurentsivõimet toetavatele mikro kvalifikatsioonitunnistustele (ELT C 243, 27.6.2022, lk 10), nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitus, mis käsitleb isiklike õppekontosid (ELT C 243, 27.6.2022, lk 26), nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitus õiglase kliimanetraalsusele ülemineku tagamise kohta (ELT C 243, 27.6.2022, lk 35) ja nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitus rohepöoret ja kestlikku arengut toetava õppe kohta (ELT C 243, 27.6.2022, lk 1).

⁹ Nõukogu 28. novembri 2022. aasta soovitus, mis käsitleb õpiedu saavutamise teid ning millega asendatakse nõukogu 28. juuni 2011. aasta soovitus varakult haridussüsteemist lahkumise vähendamise poliitika kohta (ELT C 469, 9.12.2022, lk 1).

¹⁰ Nõukogu 8. detsembri 2022. aasta soovitus, mis käsitleb taskukohasele kvaliteetsele pikaajalisele hooldusele juurdepääsu (ELT C 476, 15.12.2022, lk 1) ja nõukogu 8. detsembri 2022. aasta soovitus, mis käsitleb alusharidust ja lapsehoidu: Barcelona eesmärgid 2030. aastaks (ELT C 484, 20.12.2022, lk 1).

¹¹ Nõukogu 30. jaanuari 2023. aasta soovitus piisava miinimumsissetuleku kohta, mis tagab aktiivse kaasamise (ELT C 41, 3.2.2023, lk 1).

aasta¹³ soovitused, komisjoni soovitus (EL) 2021/402,¹⁴ nõukogu 26. veebruari 2021. aasta resolutsioon,¹⁵ järgmised komisjoni teatised: „Inimeste hüvanguks toimiva majanduse kujundamine: sotsiaalmajanduse tegevuskava“,¹⁶ „Digiõppe tegevuskava 2021–2027“,¹⁷ „Puuetega inimeste õiguste strateegia aastateks 2021–2030“,¹⁸ „Puuetega inimeste tööhõivepakett“,¹⁹ „Euroopa hooldusstrateegia“,²⁰ „Rohelise kokkuleppe tööstuskava kliimanetraalsuse ajastuks“,²¹ „Sotsiaaldialoogi tugevdamine Euroopa Liidus“,²² „Liikmesriikide poliitikameetmete jaotusliku mõju parem hindamine“,²³ ja „Tööjõu ja oskuste nappus ELis: tegevuskava“,²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsused (EL) 2021/2316²⁵ ja (EL) 2023/936,²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid (EL) 2022/2041,²⁷ (EL) 2022/2381²⁸ ja (EL) 2023/970²⁹ ja komisjoni 9. detsembri 2021. aasta ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv platvormitöö tingimuste parandamise kohta³⁰.

- (6) Majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta koondab ühte raamistikku eri vahendid, mida kasutatakse liidu majandus- ja tööhõivepoliitika terviklikuks ja mitmepoolseks koordineerimiseks ning järelevalveks. Euroopa poolaasta raames rõhutatakse keskkonناسäästlikkuse, tootlikkuse, õigluse ja makromajandusliku stabiilsuse olulisust ning sellesse on lõimitud Euroopa sotsiaalõiguste samba ja selle seirevahendiks oleva sotsiaalvaldkonna tulemustabeli põhimõtted; Euroopa poolaasta võimaldab analüüsida ülespoole suunatud sotsiaalse lähenemise suunas liikumisel esinevaid riske ja väljakutseid liidus ning sellega tagatakse sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna ja muude sidusrühmade kaasamine. Sellega toetatakse ka kestliku

¹² Nõukogu 12. juuni 2023. aasta soovitus sotsiaaldialoogi tugevdamise kohta Euroopa Liidus (ELT C/2023/1389, 6.12.2023).

¹³ Nõukogu 27. novembri 2023. aasta soovitus sotsiaalmajanduse raamtingimuste väljatöötamise kohta (ELT C/2023/1344, 29.11.2023).

¹⁴ Komisjoni 4. märtsi 2021. aasta soovitus (EL) 2021/402 toimivate tööhõive aktiivse toetamise meetmete (EASE) kohta pärast COVID-19 kriisi (ELT L 80, 8.3.2021, lk 1).

¹⁵ Nõukogu resolutsioon, mis käsitleb strateegilist raamistikku üleeuroopaliseks koostööks hariduse ja koolituse alal, et liikuda Euroopa haridusruumi loomise suunas ja kaugemale (2021–2030) (ELT C 66, 26.2.2021, lk 1).

¹⁶ COM(2021) 778 final.

¹⁷ COM(2020) 624 final.

¹⁸ COM(2021) 101 final.

¹⁹ [Puuetega inimeste tööhõivepakett, et parandada puuetega inimeste tööturutulemusi – tööhõive, sotsiaalküsimused ja sotsiaalne kaasatus – Euroopa Komisjon \(europa.eu\)](#)

²⁰ COM(2022) 440 final.

²¹ COM(2023) 62 final.

²² COM(2023) 38 ja 40 final.

²³ COM(2022) 494 final.

²⁴ COM(2024) 131 final.

²⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. detsembri 2021. aasta otsus (EL) 2021/2316 Euroopa noorteaasta (2022) kohta (ELT L 462, 28.12.2021, lk 1).

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta otsus (EL) 2023/936 Euroopa oskusteaasta kohta (ELT L 125, 11.5.2023, lk 1).

²⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta direktiiv (EL) 2022/2041, mis käsitleb piisavat miinimumpalka Euroopa Liidus (ELT L 275, 25.10.2022, lk 33).

²⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. novembri 2022. aasta direktiiv (EL) 2022/2381, milles käsitletakse soolise tasakaalu parandamist börsil noteeritud äriühingute juhtkonna liikmete seas ja sellega seotud meetmeid (ELT L 315, 7.12.2022, lk 44).

²⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta direktiiv (EL) 2023/970, millega tasustamise läbipaistvuse ja õiguskaitsemehhanismide kaudu tugevdatakse meeste ja naiste võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu maksmise põhimõtte kohaldamist (ELT L 132, 17.5.2023, lk 21).

³⁰ COM(2021) 762 final.

arengu eesmärkide saavutamist. Liidu ja liikmesriikide majandus- ja tööhõivepoliitika peaks käima käsikäes liidu üleminekuga kliimaneutraalsele, keskkonnasäästlikule ja digitaalsele majandusele ning sellega tuleks parandada konkurentsivõimet, tagada nõuetekohased töötingimused, edendada innovatsiooni, sotsiaalset õiglust ja võrdseid võimalusi ning ülespoole suunatud sotsiaal-majanduslikku lähenemist, kõrvaldada ebavõrdsus ja piirkondlikud erinevused.

- (7) Liidu majandust ja ühiskonda on põhjalikult ümber kujundamas kliimamuutused ja muud keskkonnaga seotud probleemid, vajadus tagada õiglane rohepööre, energiasõltumatus ja nullnetotööstuse suurem konkurentsivõime ning vajadus tagada liidus avatud strateegiline autonoomia, samuti digitaliseerimise, tehisintellekti ja platvormimajanduse arendamine, kaugtöö kasv ja demograafilised muutused. Liit ja selle liikmesriigid peavad tegema koostööd, et nende struktuursete suundumustega tulemuslikult ja ennetavalt tegeleda ning vajaduse korral olemasolevaid süsteeme kohandada, tunnistades liikmesriikide majanduse ja tööturgude tihedat vastastikust sõltuvust; samuti tuleb kohandada nende süsteemidega seotud poliitikat. Selleks tuleb nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil võtta kooskõlastatud, ulatuslikke ja tulemuslikke poliitikameetmeid, samal ajal tunnistades sotsiaalpartnerite rolli; need meetmed peaksid olema kooskõlas ELi toimimise lepinguga ja liidu sätetega majandusjuhtimise kohta ning võtma arvesse Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtteid. Selliste poliitikameetmetega tuleks hoogustada kestlikke investeeringuid kõikides ELi piirkondades ning neis tuleks kajastada uuendatud kohustust viia ellu asjakohaselt järjestatud reformid ja investeeringud, mis suurendavad kestlikku ja kaasavat majanduskasvu, kvaliteetsete töökohtade loomist, tootlikkust, nõuetekohaseid töötingimusi, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, ülespoole suunatud sotsiaal-majanduslikku lähenemist, vastupanuvõimet ning eelarvepoliitiliste kohustuste täitmist.

Nagu on näidatud nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitusel rohepööret ja kestlikku arengut toetava õppe kohta, võib elukestva hariduse ja koolituse mõõtme süstemaatiline integreerimine teistesse rohepöörde ja kestliku arenguga seotud poliitikameetmetesse toetada nende poliitikameetmete rakendamist. Toetust tuleks anda olemasolevatest liidu rahastamisprogrammidest, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/241³¹ loodud taaste- ja vastupidavusrahastust ning ühtekuuluvuspoliitika fondidest, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1057³² loodud Euroopa Sotsiaalfond+ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1058³³ reguleeritud Euroopa Regionaalarengu Fond, samuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1056³⁴ loodud õiglase ülemineku fond. Poliitikameetmed peaksid ühendama pakkumise ja nõudlusega seotud meetmed ning samal ajal tuleks arvesse võtta nende meetmete majanduslikku, keskkonna- ja tööhõivealast ning sotsiaalset mõju.

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17).

³² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013 ([ELT L 231, 30.6.2021, lk 21](#)).

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi (ELT L 231, 30.6.2021, lk 60).

³⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1056, millega luuakse Õiglase Ülemineku Fond (ELT L 231, 30.6.2021, lk 1).

- (8) Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt 2017. aasta novembris välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste samba³⁵ on kindlaks määratud 20 põhimõtet ja õigust, millega toetada hästitoimivaid ja õiglasi tööturges ja sotsiaalhoolekandesüsteeme ning mis jagunevad kolme kategooriasse: võrdsed võimalused ja juurdepääs tööturule, õiglased töötingimused ning sotsiaalkaitse ja sotsiaalne kaasatus. Need põhimõtted ja õigused on liidu strateegia suunanäitajad ning tagavad, et kliimanetraalsusele, keskkonnasäästlikkusele ja digitaliseerimisele üleminek ning demograafiliste muutuste mõju on sotsiaalselt õiglane ja säilib territoriaalne ühtekuuluvus. Euroopa sotsiaalõiguste sammas koos selle juurde kuuluva sotsiaalvaldkonna tulemustabeliga on võrdlusraamistik, mille alusel jälgida liikmesriikide tööhõive- ja sotsiaalnäitajaid ning ülespoole suunatud majandusliku ja sotsiaalse lähenemise edusamme liidus, edendada riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi reforme ja investeeringuid ning sobitada tänapäeva majanduses kokku sotsiaal- ja turuküsimused, sealhulgas sotsiaalrajatiste edendamise kaudu. Komisjon esitas 4. märtsil 2021 Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise tegevuskava, mis sisaldab 2030. aastaks seatud ambitsioonikaid, samas realistlikke ELi peamisi eesmärke ja täiendavaid alleesmärke tööhõive, oskuste ja vaesuse vähendamise valdkonnas ning läbivaadatud sotsiaalvaldkonna tulemustabelit.
- (9) Nagu riigipead ja valitsusjuhid 8. mail 2021 Porto sotsiaaltippkohtumisel kinnitasid, tugevdab Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamine liidu püüdlusi õiglase digi- ja rohepöörde suunas, aitab saavutada ülespoole suunatud sotsiaalset ja majanduslikku lähenemist ning lahendada demograafilisi probleeme. Nad rõhutasid, et suure konkurentsivõimega sotsiaalse turumajanduse keskmes on sotsiaalne mõõde, sotsiaaldialoog ja sotsiaalpartnerite aktiivne kaasamine, ning avaldasid heameelt liidu uute peamiste eesmärkide üle. Nad kinnitasid oma kindlameelsust jätkata Euroopa sotsiaalõiguste samba süvendatud rakendamist liidu ja liikmesriikide tasandil, nagu on ette nähtud Euroopa Ülemkogu strateegilises tegevuskavas 2019–2024, võttes igakülgset arvesse vastavat pädevust ning subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet. Lõpetuseks toonitasid nad, kui oluline on tähelepanelikult jälgida – sealhulgas kõrgeimal tasandil – edusamme, mida tehakse Euroopa sotsiaalõiguste samba ja 2030. aastaks seatud liidu peamiste eesmärkide rakendamise suunas.
- (10) Liidu 2030. aasta peamised eesmärgid seoses tööhõive (vähemalt 78 % elanikkonnast vanuses 20–64 peaksid töötama) ja oskustega (vähemalt 60 % kõigist täiskasvanutest peaks igal aastal mõnel koolitusel osalema) ning vaesuse vähendamisega (vähemalt 15 miljoni vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse riskiga inimese võrra, sealhulgas viis miljonit last), mida toetasid riigipead ja valitsusjuhid 8. mail 2021. aasta Porto sotsiaaltippkohtumisel ja Euroopa Ülemkogu 2021. aasta juunis toimunud kohtumisel, aitavad koos poliitika koordineerimise raamistiku juurde kuuluva sotsiaalvaldkonna tulemustabeliga jälgida Euroopa poolaasta raames Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete rakendamisel tehtud edusamme. Lisaks sellele kutsuti Porto sotsiaaltippkohtumisel liikmesriike üles seadma kaugeleulatavaid riiklikke eesmärke, mis peaksid iga riigi lähteolukorra asjakohaselt arvesse võttes andma piisava panuse liidu 2030. aasta peamiste eesmärkide saavutamisse. 2021. aasta septembrist kuni 2022. aasta juunini esitasid liikmesriigid komisjoni üleskutsel oma riiklikud eesmärgid. 2022. aasta juuni tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu (EPSCO) kohtumisel toonitasid ministrid, kui oluline on tähelepanelikult jälgida edusamme, mida tehakse Euroopa sotsiaalõiguste samba

³⁵ Institutsioonide ühine teadaanne Euroopa sotsiaalõiguste samba kohta (ELT C 428, 13.12.2017, lk 10).

ja 2030. aastaks seatud ELi peamiste eesmärkide rakendamise suunas. Seda arvestades jälgitakse nende riiklike eesmärkide täitmisel saavutatud edu 2024. aasta ühise tööhõivearuande kaudu ja neid tulemusi kajastatakse Euroopa poolaasta seirevahendites. Lisaks sisaldas 2024. aasta ühine tööhõivearuanne riigipõhise analüüsi esimese etapi tulemusi ülespoole suunatud sotsiaalsele lähenemisele avalduvate võimalike riskide kohta ning analüüs tõi välja seitse liikmesriiki, kus esineb võimalikke riske ja mille kohta tuleb teha põhjalikum teise etapi analüüs³⁶.

- (11) Pärast Venemaa sissetungi Ukrainasse mõistis Euroopa Ülemkogu oma 24. veebruari 2022. aasta järeldustes hukka Venemaa tegevuse, mille eesmärk on õhustada Euroopa ja üleilmset julgeolekut ja stabiilsust, ning väljendas solidaarsust Ukraina rahvaga, rõhutades, et Venemaa rikub rahvusvahelist õigust ja ÜRO põhikirja põhimõtteid. Praeguses olukorras pakub nõukogu rakendusotsusega (EL) 2022/382 antud ja nõukogu rakendusotsusega (EL) 2023/2409³⁷ pikendatud ajutine kaitse liidu riikides kiiret ja tõhusat abi Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja eest põgenenud inimestele ning annab neile põgenikele kogu liidus miinimumõigused, mis tagavad piisava kaitse. Liidu tööturul osaledes saavad Ukrainast põgenenud isikud jätkuvalt aidata tugevdada liidu majandust ning toetada oma koduriiki ja rahvast. Tulevikus võivad omandatud kogemused ja oskused aidata kaasa Ukraina ülesehitamisele. Saatjata laste ja teismeliste puhul annab ajutine kaitse õiguse seaduslikule eestkostele ning juurdepääsu haridusele ja lapsehoiule. Liikmesriigid peaksid jätkama sotsiaalpartnerite kaasamist selliste poliitikameetmete väljatöötamisse, rakendamisse ja hindamisse, mille eesmärk on tegeleda tööhõive ja oskuste valdkonna probleemidega, sealhulgas Ukrainast põgenenud isikute omandatud kvalifikatsioonide tunnustamisega. Sotsiaalpartneritel on oluline roll, et leevendada selle sõja mõju tööhõive ja tootmise säilitamise kaudu.
- (12) Tööturureformide, sealhulgas riikide palgakujundusmehhanismide reformide puhul tuleks järgida riigisiseseid sotsiaaldialoogi pidamise tavasid ja sotsiaalpartnerite sõltumatust, eesmärgiga tagada õiglane palk, mis võimaldab inimväärset elatustaset ja kestlikku majanduskasvu ning ülespoole suunatud sotsiaal-majanduslikku lähenemist. Reformid peaksid võimaldama põhjalikult arvesse võtta sotsiaal-majanduslikke tegureid, sealhulgas seda, kuidas parandada kestlikkust, konkurentsivõimet, innovatsiooni, kvaliteetsete töökohtade loomist, töötingimusi, palgavaesust, haridust, koolitust ja oskusi, rahvatervist, sotsiaalkaitset ja sotsiaalset kaasatust ning reaaltulu. 2024. aasta Val Duchesse'i tippkohtumisel kinnitati taas sotsiaaldialoogi tähtsust töömaailma probleemide, sealhulgas tööjõu ja oskuste nappusega seotud probleemide lahendamisel.

Taaste- ja vastupidavusrahaastust ning muudest liidu fondidest toetatakse liikmesriike selliste reformide ja investeeringute tegemisel, mis on liidu prioriteetidega kooskõlas,

³⁶ Analüüsi tulemusena koostati komisjoni talituste töödokument ([https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SWD\(2024\)132 &lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SWD(2024)132&lang=en)), milles tugineti tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu (EPSCO) nõuandvate organite põhisõnumitele võimaliku raamistiku kohta, mille eesmärk on tugevdada ülespoole suunatud sotsiaalsel lähenemisel esinevate riskide hindamist ja jälgimist liidus; töödokument oli aluseks EPSCO Euroopa poolaastat käsitlevale arutelule 2023. aasta juunis.

³⁷ Nõukogu 4. märtsi 2022. aasta rakendusotsus (EL) 2022/382, millega määratakse kindlaks Ukrainast lähtuva põgenike massilise sissevoolu olemasolu direktiivi 2001/55/EÜ artikli 5 tähenduses ning nähakse selle tulemusena ette ajutine kaitse (ELT L 71, 4.3.2022, lk 1) ja nõukogu 19. oktoobri 2023. aasta rakendusotsus (EL) 2023/2409, millega pikendatakse rakendusotsusega (EL) 2022/382 kehtestatud ajutist kaitset.

muutes liidu majanduse ja ühiskonna COVID-19 pandeemia järgses muutuvast olukorras kestlikumaks, vastupidavamaks ning rohe- ja digipöördeks paremini ettevalmistatuks. Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu on veelgi süvendanud varasemaid sotsiaal-majanduslikke probleeme, kuna kõrgemad energiahinnad mõjutasid just väikse sissetulekuga leibkondi. Liikmesriigid ja liit peaksid jätkuvalt tagama sotsiaalse, tööhõivealase ja majandusliku mõju leevendamise ning üleminekute sotsiaalse õigluse, võttes samuti arvesse asjaolu, et suurem avatud strateegiline autonoomia ja kiirem rohepöore aitavad vähendada sõltuvust energia ja muude strateegiliste toodete ja tehnoloogiate impordist, eelkõige Venemaalt pärit impordist. Väga oluline on tugevdada vastupanuvõimet ning püüelda kaasava ja vastupanuvõimelise ühiskonna poole, kus inimesed on kaitstud ja suudavad muutusi ette näha ja nendega toime tulla ning kus nad saavad ühiskonna elus ja majanduses aktiivselt osaleda.

Aktiivse tööturupoliitika valdkonnas on vaja sidusat meetmepaketti, mis koosneb ajutistest ja sihipärastest värbamise ja töökohavahetuse stiimulitest, oskuste poliitikast, sealhulgas rohepöoret ja kestlikku arengut toetava õppe meetmetest, ning kuhu alla kuuluvad sihipärased, tõhusad ja kohanemisvõimelised tööturuasutused; meetmepaketiga toetatakse tööturustaatuste vahelisi üleminekuid ja kasutatakse täielikult ära seni kasutamata tööturu potentsiaali, samuti on meetmed kooskõlas aktiivse kaasamise lähenemisviisiga ning neis võetakse arvesse rohe- ja digipöoret, nagu on muu hulgas rõhutatud La Hulpe'i deklaratsioonis Euroopa sotsiaalõiguste samba tuleviku kohta³⁸. Tagada tuleks nõuetekohased töötingimused, sealhulgas töötervishoid ja tööohutus, ning töötajate füüsiline ja vaimne tervis.

- (13) Tuleks võidelda mis tahes vormis diskrimineerimise vastu, tagada sooline võrdõiguslikkus ja toetada noorte tööhõivet. Tagada tuleks kõigile võrdne juurdepääs ja võrdsed võimalused ning eelkõige tuleks vähendada laste, puuetega inimeste ja romade vaesust ja sotsiaalset tõrjutust; selleks tuleks esmajoones tagada tööturgude tõhus toimimine ning piisavad ja kaasavad sotsiaalkaitstesüsteemid, nagu on sätestatud nõukogu 8. novembri 2019. aasta ja 30. jaanuari 2023. aasta soovitus³⁹. Lisaks tuleks kõrvaldada tõkked, mis takistavad kaasavat ja tulevikku suunatud haridust, koolitust, elukestvat õpet ja tööturul osalemist, ning liikmesriigid peaksid investeerima alusharidusse ja lapsehoiu, nagu on ette nähtud Euroopa lastegarantiiga ning nõukogu soovitus³⁹ga alushariduse ja lapsehoiu kohta („Barcelona eesmärgid aastaks 2030“); samuti peaksid liikmesriigid investeerima kutsehariduse ja -õppe atraktiivsemaks ja kaasavamaks muutmisse, nagu on ette nähtud nõukogu soovitus³⁹ga kutsehariduse ja -õppe kohta, ning digi- ja rohelistesse oskustesse, nagu on ette nähtud digiõppe tegevuskavaga, nõukogu soovitus³⁹ga rohepöoret ja kestlikku arengut toetava õppe kohta ja nõukogu soovitus³⁹ga kooliedu saavutamise võimaluste kohta. Võrdsete võimaluste tagamiseks vajalik tingimus on juurdepääs taskukohasele eluasemele, sealhulgas sotsiaaleluruumidele. Eriti olulised on õigeaegne ja võrdne juurdepääs taskukohasele ja kvaliteetsele pikaajalisele hooldusele (kooskõlas nõukogu soovitus³⁹ga juurdepääsu kohta taskukohasele kvaliteetsele pikaajalisele hooldusele)

³⁸ La Hulpe'i deklaratsioon Euroopa sotsiaalõiguste samba tuleviku kohta (La Hulpe, Belgia, 16. aprill 2024).

³⁹ Nõukogu 30. jaanuari 2023. aasta soovitus piisava miinimumsissetuleku kohta, mis tagab aktiivse kaasamise (ELT C 41, 3.2.2023, lk 1).

ning tervishoiuteenustele, sealhulgas ennetusele ja terviseedendusele, pidades silmas võimalikke tulevasi terviseriske ja vananevat ühiskonda.

Rohkem tuleks kasutada puuetega inimeste potentsiaali majanduskasvu ja sotsiaalsesse arengusse panustamisel kooskõlas puuetega inimeste õiguste strateegiaga,⁴⁰ milles kutsutakse liikmesriike üles seadma puuetega inimeste tööhõive ja täiskasvanuhariduse eesmärged. Romasid käsitlevas ELi strateegilises raamistikus rõhutatakse, et tõrjutud roma kogukondade kaasamise kaudu saab vähendada tööjõu ja oskuste nappust, ning on seatud eesmärk vähendada romade ja kogu elanikkonna tööhõivelõhet vähemalt poole võrra⁴¹. Uued tehnoloogiad ja muutuv töökeskkond võimaldavad kõikjal liidus paindlikumat töökorraldust ja paremat tootlikkust ning töö- ja eraelu tasakaalu, aidates samal ajal täita liidu keskkonnahoiukohustusi. Samuti toovad need muutused tööturul kaasa uusi probleeme, mis mõjutavad töötajate töötingimusi, tervishoidu ja tööohutust ning töötajate ja iseenda tööandjate juurdepääsu piisavale sotsiaalkaitsele. Liikmesriigid peaksid tagama, et uute töökorralduse vormidega suudetakse tagada kvaliteetsed, piisaval määral tervislikud ja ohutud töökohad ja töötingimused, samuti töö- ja eraelu tasakaal, ning lisaks peaksid nad säilitama väljakujunenud töö- ja sotsiaalõigused ning tugevdama Euroopa sotsiaalset mudelit.

- (14) Koonsuunised peaksid olema aluseks riigipõhiste soovitustele, mida nõukogu võib liikmesriikidele esitada. Liikmesriigid peavad täiel määral ära kasutama REACT-EU vahendeid, mis loodi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2020/2221⁴² ning millega tugevdatakse 2014.–2020. aasta ühtekuuluvuspoliitika fonde ja enim puudust kannatavate isikute jaoks loodud Euroopa abifondi (FEAD) kuni 2023. aastani. Praeguse Ukraina kriisi tõttu on määrust (EL) 2020/2221 veelgi täiendatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2022/562⁴³ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 täiendava muudatusega,⁴⁴ mis puudutab REACT-EU eelmaksete suurendamist ja uut ühikuhinda, et aidata kiirendada Ukrainast lahkuvate ja liitu sisenevate inimeste integreerimist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2022/613⁴⁵.

Lisaks peaksid liikmesriigid programmitöö perioodil 2021–2027 kasutama kogu ulatuses Euroopa Sotsiaalfond+, Euroopa Regionaalarengu Fondi, taaste- ja vastupidavusraha ning muude liidu fondide vahendeid, sealhulgas õiglase

⁴⁰ COM(2021) 101 final.

⁴¹ Romade võrdõiguslikkust, kaasamist ja osalemist käsitlev ELi strateegiline raamistik (2020–2030), COM(2020) 620 final.

⁴² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2221, millega muudetakse määrust (EL) nr 1303/2013 seoses lisavahendite ja rakenduskorraga, et toetada COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamist ning ettevalmistuste tegemist majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil (REACT EU) (ELT L 437, 28.12.2020, lk 30).

⁴³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. aprilli 2022. aasta määrus (EL) 2022/562, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1303/2013 ja (EL) nr 223/2014 seoses ühtekuuluvusmeetmetega pagulaste toetamiseks Euroopas (CARE) (ELT L 109, 8.4.2022, lk 1).

⁴⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159).

⁴⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. aprilli 2022. aasta määrus (EL) 2022/613, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1303/2013 ja (EL) nr 223/2014 seoses REACT-EU vahenditest tehtavate eelmaksete suurendamise ja ühikuhinna kehtestamisega (ELT L 115, 13.4.2022, lk 38).

ülemineku fondi ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/523⁴⁶ loodud programmi „InvestEU“ vahendeid, samuti tehnilise toe instrumenti, et soodustada kvaliteetset tööhõivet ja sotsiaalseid investeeringuid, võidelda vaesuse, sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimisega, tagada juurdepääsetavus ja kaasatus ning edendada tööjõu täiend- ja ümberõppe võimalusi, elukestvat õpet ning kvaliteetset haridust ja koolitust kõigile, sealhulgas digikirjaoskust ja muid digioskusi, et võimestada kodanikke digi- ja rohemajanduse tarvis vajalike teadmiste ja kvalifikatsioonidega. Liikmesriigid peavad täielikult ära kasutama ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/691⁴⁷ loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi vahendeid, et toetada töötajaid, keda on koondatud suurte restruktureerimiste ning sotsiaal-majanduslike muutuste tõttu, mis on tingitud üleilmastumisest ja tehnoloogilistest ning keskkonnavalastest muutustest. Olgugi et koondsuunised on adresseeritud liikmesriikidele ja liidule, tuleks neid rakendada koostöös kõigi liikmesriigi, piirkondliku ja kohaliku tasandi ametiasutustega, tehes tihedalt koostööd parlamentide, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna esindajatega.

- (15) Tööhõivekomitee ja sotsiaalkaitsekomitee peavad kooskõlas oma vastavate aluslepingust lähtuvate volitustega jälgima, kuidas võetakse suuniseid asjaomase poliitika rakendamisel arvesse. Nimetatud komiteed ning teised majandus- ja sotsiaalpoliitika koordineerimises osalevad nõukogu ettevalmistavad organid peavad tegema tihedat koostööd. Tuleks jätkata Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelist poliitikadialoogi, eelkõige liikmesriikide suuniste üle.
- (16) Sotsiaalkaitsekomiteega on konsulteeritud,

⁴⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrus (EL) 2021/523, millega luuakse programm „InvestEU“ ja millega muudetakse määrust (EL) 2015/1017 (ELT L 107, 26.3.2021, lk 30).

⁴⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/691, millega luuakse Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF) koondatud töötajate toetuseks ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1309/2013 (ELT L 153, 3.5.2021, lk 48).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga võetakse vastu liikmesriikide tööhõivepoliitika suunised („suunised“), mis on esitatud lisas. Nimetatud suunised on osa koondsuunistest.

Artikkel 2

Liikmesriigid võtavad suuniseid arvesse oma tööhõivepoliitikas ja reformikavades, millest antakse aru vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 148 lõikele 3.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*